

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Lukáše Vacka na téma „Směnečné kauzální námitky, jejich druhy a řízení o nich“

Rozsah práce: 53 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 4. listopadu 2019

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil tradiční téma. Na aktuálnosti mu nicméně dodává poslední vývoj legislativní i judikatorní, týkající se zvláště zajišťovacích spotřebitelských směnek. Je potřebné a užitečné jej průběžně postihovat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné. Vztahuje se k němu dostatek odborných pramenů, včetně starších, když směnečné právo zůstalo stranou překotných změn v právní úpravě. Na náročnosti mu nicméně přidává komplexnost materie směnečného práva, potřeba proniknout do nezbytných souvislostí obecně závazkových i procesních a také zohlednit aktuální vývoj judikatorní, který (zvláště pokud jde o rozhodnutí z poslední doby) dosud nebyl dostatečně literárně zpracován.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl komplexně popsat jednu z možných obran proti uplatněné směnce, a to kauzálními námitkami, a položit přitom důraz na soudní rozhodnutí a odbornou literaturu. Domnívám se, že tohoto cíle dosáhl. Práce podává věrný a poměrně ucelený obraz o stavu vědění na zvoleném úseku směnečné úpravy a její aplikace.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Struktura práce je vystavěna přehledně a logicky. Úvod nastiňuje cíle a metody diplomantovy práce, závěr rekapituluje jeho hlavní zjištění. Těžiště vlastní práce diplomant člení do tří kapitol – od obecnějších úvah nad směnkou, její definicí, charakteristickými znaky a podstatnými náležitostmi (kapitola 1) pokračuje k stěžejní analýze samotných námitek, včetně jejich třídění (kapitola 2), aby se následně věnoval procesním aspektům jejich uplatnění (kapitola 3). Dílčí pochybnost mám snad jen nad přínosem obecné kapitoly 1. Diplomant v ní nevymezuje nic natolik zásadního, bez čeho by se zbylé kapitoly, věnované samotným námitkám, neobešly. Tato kapitola se ostatně zbylým dvěma vymyká i větší mírou povrchnosti a popisnosti. Kdyby ji diplomant do práce nezařadil, dle mého by jí tím spíše prospěl.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Přehled použité literatury zahrnuje stěžejní tuzemské zdroje vážící se k tématu práce z poslední doby. K využití se nabízela i díla starší či obecnější (například aktuální učebnice obchodního či občanského práva), vzhledem k zaměření práce by však jejich promítnutí do práce její závěry výrazně neovlivnilo. Totéž se týká děl zahraničních. Oceňuji pečlivost, s níž diplomant použité prameny třídí a řadí, ale také precizní práci s nimi v poznámkovém aparátu. Z formálního hlediska tomuto aparátu vytykám snad jen opakované plné citace odkazovaných děl. Chválím důslednou reflexi aktuální judikatury Nejvyššího i pražského Vrchního soudu, zahrnující dokonce zcela nedávná rozhodnutí, o nichž se použité odborné prameny (pokud je mi známo) dosud nezmiňují; je tudíž jasné, že rešerši v judikatuře diplomant prováděl (přínejmenším zčásti) na vlastní pěst. Z formálního hlediska upozorňuji snad jen na nejednotný způsob citace posuzovaných rozhodnutí (na některých místech je diplomant označuje výlučně spisovou značkou, jinde - častěji - připojuje také údaj o datu jejich vnesení).

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy kolísá. Obecnější kapitola 1 vyznívá převážně povrchně a popisně. Lépe dopadla kapitola 3. Za velmi zdařilou potom pokládám kapitolu 2. Diplomant v ní nejenže precizně mapuje existující faktografii včetně dostupné judikatury i případných názorových rozporů v odborné literatuře, co však mám za zvláště podstatné – snaží se k nim zaujímat vlastní postoj a argumentovat jej. Vítám, že se pouští i do polemiky s publikovanými stanovisky autorit oboru a činí tak, dle mého názoru, zdařile; s jeho závěry se zpravidla i ztotožňují. Práce tak podává svědectví nejen o tom, že diplomant se zorientoval v materii, o níž pojednává, ale též o jeho značné odborné a argumentační vyspělosti. Oceňuji rovněž, že posuzované skutečnosti se diplomant snaží zobecňovat a třídit do skupin a systému, což vytváří dobrý předpoklad i základ vědecké práce.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce vyhovuje. Za nevhodné pokládám používat zkratky právních předpisů v plynulém textu, bez vazby na konkrétní citované ustanovení. Na řadě míst také diplomant poměrně obsáhle přímo cituje jiné zdroje, aniž by se jednalo o pasáže natolik unikátní, že by nesnesly věcnou parafrázi a jen odkaz v poznámce pod čarou. Podobně není třeba přejímat znění celých ustanovení právních předpisů, jichž se diplomant dovolává.

G. Jazyková a stylistická úroveň

V práci jsem bohužel zaznamenal řadu chyb, a to i hrubých. Na několika místech se vedle sebe opakují slova, jinde naopak evidentně chybějí (včetně sloves), takže výsledná věta postrádá smysl. Tento nedostatek si vysvětluji tím, že diplomantovi nezbyl čas na důslednou závěrečnou jazykovou korekturu. Jsem si jist, že při ní by zmíněné vady musel odhalit a odstranit.

4. Případná další vyjádření k práci

Věcné nepřesnosti či nesprávnosti jsem v práci prakticky nezaznamenal. Na str. 4 snad jen pochybuji o správnosti, resp. přesnosti teze, dle níž v rámci teorie domnělého práva „je ale chráněn takový nabyvatel, který cenný papír nabyl do svého majetku, přestože pro právní vady nenabyl cenný papír do vlastnictví.“ Na str. 26 diplomant v kapitole 2.4. nadepsané „Druhy kauzálních námitek“ začíná svůj výklad podkapitolou 2.4.1. věnovanou dělení námitek na absolutní (mezi nimi zmiňuje na str. 27 například nedostatek podpisu výstavce) a relativní. Znamená to snad, že uvedené absolutní námítka má diplomant za druh námitek

kauzálních? V práci také postrádám zmínku o ještě jedné situaci, v níž dlužník ze směnky na řad může indosatáři činit veškeré kauzální námitky, které mohl namítat indosantovi, aniž by musel prokazovat splnění podmínky čl. I § 17 ZSŠ, resp. aniž by se muselo jednat o spotřebitele. Dokázal by ji diplomant doplnit alespoň v průběhu ústní obhajoby?

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Viz výše ad 4. Navíc bych uvítal, kdyby se diplomant vypořádal s otázkou, do jaké míry je do poměrů směnečného rukojemství přenositelné pravidlo obecného závazkového práva, dle něhož ručitel může vůči věřiteli uplatnit všechny námitky, které má proti věřiteli dlužník (§ 2023 odst. 1 ObčZ). Lze na jeho základě dovodit, že avalista může proti směnečnému věřiteli uplatnit tytéž námitky, které má proti tomuto věřiteli jeho avalát?

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Práci celkově hodnotím jako zdařilé dílo, které je způsobilé obhajoby. Výsledné hodnocení ponechávám závislým na průběhu této obhajoby, předběžně nicméně práci navrhuji hodnotit stupněm výborně či nejhůře (vzhledem k vytýkaným dílčím nedostatkům) velmi dobře.

V Praze dne 30. prosince 2019

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.